

Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
EJK-hanke
PL 115
87101 Kajaani

Yhteysviranomaisen lausunto biologisen jätteiden käsittelylaitoksen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta

Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen EJK-hanke on toimittanut Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (YVA-laki, 468/1994) mukaisen arviointiselostuksen, joka koskee biologisen jätteiden käsittelylaitoksen rakentamista Kajaaniin.

HANKKEEN TIEDOT JA YVA-MENETTELY

Hankkeen nimi

Biologinen jätteiden käsittelylaitos, Kajaani

Hankkeesta vastaava

Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
EJK-hanke
PL 115
87101 Kajaani

Hankkeesta vastaavan yhteyshenkilö on Tatu Turunen, puh: 0400 238 056.

Yhteysviranomainen

Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Sepänkatu 2 B
70100 Kuopio

Yhteysviranomaisen yhteyshenkilö on Jorma Lappalainen puh: 040 511 8266.

YVA-menettely

Ympäristöministeriö on määrännyt 30.6.2008 antamallaan päätöksellä, että Pohjois-Savon ympäristökeskus toimii Kajaanin eloperäisiä jätteitä käsittelevän biologisen käsittelylaitoksen YVA-menettelyn yhteysviranomaisena. Ympäristöministeriö on perustellut päätöstään sillä, että Kainuun ympäristökeskus on itse mu-

kana hankkeen suunnittelussa, joten se ei voi toimia hankkeen yhteysviranomaisena. Sekä Kainuun ympäristökeskus että Pohjois-Savon ympäristökeskus ovat vuoden 2010 alusta muuttuneet aluehallinnon uudistuksen yhteydessä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksiksi.

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (YVA-menettely) tavoitteena on edistää ympäristövaikutusten arviointia ja huomioon ottamista suunnittelussa ja päätöksenteossa sekä lisätä kansalaisten tiedonsaantia ja osallistumismahdollisuuksia.

YVA-asetuksen (713/2006) mukaisesti hankkeiden suunnittelun yhteydessä ennen päätöksiä ja lupamenettelyitä suoritetaan YVA-menettely. YVA-asetuksen 6 §:n hankeluettelon 11 b kohdan mukaan sellaiset biologiset käsittelylaitokset, jotka on mitoitettu vähintään 20 000 tonnin vuotuiselle jätemäärälle kuuluvat ympäristövaikutusten arviointia koskevan lain piiriin.

YVA-menettely alkaa, kun hankkeesta vastaava toimittaa arviointiohjelman yhteysviranomaisena toimivalle alueelliselle ympäristökeskukselle. Arviointiohjelma on hankkeesta vastaavan suunnitelma siitä, miten arviointi tullaan suorittamaan. Yhteysviranomaisen antamassa lausunnossa esitetään, miltä osin arviointiohjelmaa on mahdollisesti tarkistettava.

Hankkeesta vastaava arvioi hankkeen ympäristövaikutukset arviointiohjelman ja siitä saamansa yhteysviranomaisen lausunnon pohjalta sekä kokoaa arvioinnin tulokset arviointiselostukseen. Hankkeesta vastaava toimittaa arviointiselostuksen yhteysviranomaiselle, joka kuuluttaa siitä julkisesti. Yhteysviranomainen antaa myöhemmin lausuntonsa arviointiselostuksesta ja sen riittävydestä.

YVA-menettely päättyy, kun yhteysviranomainen toimittaa lausuntonsa arviointiselostuksesta ja muiden kannanotot siitä hankkeesta vastaavalle.

Hankkeen tarkoitus ja sijainti

Biologinen käsittelylaitos suunnitellaan Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen koordinoimassa "Eloperäiset jätteet kiertoon" EU-hankkeessa. Hanketta rahoittavat kaikki Kainuun kunnat, Kainuun jätehuollon kuntayhtymä, Kainuun Etu Oy, 13 yritystä ja Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus EU:n Itä-Suomen EAKR-ohjelmasta.

Biologisen käsittelylaitoksen alueellinen tarve on tullut esille aiemmin mm. Kainuun jätevesilieteprojektissa ja Oulun läänin alueellisessa jätesuunnitelmassa. Uuden käsittelylaitoksen tarve perustuu siihen, että tällä hetkellä puhdistamolietteiden käsittelyssä on puutteita, koska kaikissa kunnissa ei ole nykyvaatimukset täyttäviä kompostointikenttiä ja toimivat kentät ovat pienialaisia.

Kajaaniin suunnitellussa biologisessa käsittelylaitoksessa aiotaan käsitellä pääosin Kainuussa muodostuvia eloperäisiä kiinteitä jätteitä ja lietteitä enimmillään yhteensä 32 000 tonnia vuodessa tuottamalla jätteistä lannoitevalmisteita ja mahdollisesti biopolttoaineita, kuten biokaasua. Jätteet aiotaan joko käsitellä biokaasulaitoksessa tai kompostoida aumakompostointitekniikalla. Lietteiden osalta myös rakeistus on mahdollista. Biologinen käsittelylaitos sijoittuu nykyisten jätteiden käsittelylaitosten yhteyteen tai läheisyyteen. Vaihtoehtoiset sijainti-

paikat ovat Peuraniemen jätevedenpuhdistamo, Parkinniemen teollisuusalue ja Kainuun jätehuollon kuntayhtymän Eko-Kympin jätekeskus Majasaarenkankaalla. Kaikki vaihtoehtoiset sijoituspaikat sijaitsevat Kajaanissa.

Arvioitavat vaihtoehdot

Ympäristövaikutuksia tarkastellaan arviointiohjelman mukaan kahdessa eri vaihtoehdossa:

- **Vaihtoehto VE 0: Nykytila:** Uusia käsittelylaitoksia ei rakenneta.
- **Vaihtoehto VE1: Peuraniemen mädättämö**
Puhdistamolietteiden mädättämö nykyisellä Kajaanin Veden jätevedenpuhdistamolla, ≤ 22 000 tonnia /v.
- **Vaihtoehto VE2: Parkinniemen teollisuusalueen biokaasulaitos**
Lietteitä, biojätteitä ja muita eloperäisiä jätteitä käsittelevä biokaasulaitos Sokajärventien länsipuolella, lähellä jätevedenpuhdistamoa, 32 000 tonnia/v. Laitosalueella oma jälkikompostointikenttä.
- **Vaihtoehto VE4: Majasaarenkankaan biokaasulaitos**
Vastaava biokaasulaitos kuin VE 2. Sijaintipaikka Majasaarenkankaalla, 32 000 tonnia/v. Majasaarenkankaalle tulee oma jälkikäsittelykenttä.
- **Vaihtoehto VE5: Majasaarenkankaan aumakompostointi- ja rakeistuslaitos**
Vastaaville jätteille kuin VE 2 ja VE 4. Käsittelytekniikka on nykyistä käytäntöä tehokkaampi aumakompostointi ja lietteiden osalta mahdollisesti rakeistus.

Arviointiohjelmavaiheessa ollut vaihtoehto VE3 on rauennut arviointimenettelyn aikana, koska alueelle on tullut muuta toimintaa siten, ettei vaihtoehto voinut olla enää realistinen vaihtoehto.

Hankkeen edellyttämät luvat ja päätökset

Viranomaisen ei saa myöntää ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain 13 §:n mukaan YVA-lain soveltamisalaan kuuluvaan hankkeen toteuttamiselle lupaa tai tehdä siihen rinnastavaa päätöstä ennen kuin se on saanut käyttöönsä arviointiselostuksen ja yhteysviranomaisen siitä antaman lausunnon.

Hankkeen toteuttaminen vaatii ympäristöluvan. Hankkeen toimintojen luvanvaraisuus perustuu ympäristönsuojelulakiin (86/2000) ja sen nojalla annettuun ympäristönsuojeluasetukseen (169/2000). Ympäristölupa kattaa kaikki ympäristövaikutuksiin liittyvät asiat kuten päästöt ilmaan ja veteen, jäteasiat, meluasiat jne.. Lupaviranomaisen on myönnettävä ympäristölupa, mikäli toiminta täyttää ympäristönsuojelulain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen asetusten vaatimat luvan myöntämisen edellytykset.

Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL 132/99) mukaan rakennuslupa on haettava kaikille uudisrakennuksille, joten tulevan toiminnanharjoittajan tulee hakea rakennusluvat hankkeen vaatimien rakennusten rakentamiseksi.

Mahdollinen kallion louhinta ja murskaus edellyttää maa-ainesten ottolupaa. Lupaviranomainen on Kajaanin kaupunki.

Arviointimenettelyn sovittaminen yhteen muiden lakien mukaisiin menettelyihin

Hankkeen YVA-menettelyä ei ole ollut tarpeen sovittaa menettelyn aikana muiden lakien mukaisiin menettelyihin, vaan YVA-menettelyn jälkeen hankkeelle tul-taneen hakemaan tarvittavat luvat varsinaisen toiminnanharjoittajan toimesta. Hankkeeseen keskeisesti liittyvät mm. Majasaarenkankaan ja Parkinniemen teollisuusalueiden toimintaympäristöt ja niissä tapahtuvat muutokset on huomioitu arvioinnissa.

ARVIOINTIOHJELMASTA TIEDOTTAMINEN JA KUULEMINEN

Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on yhteysviranomaisen ominaisuudessa kuuluttanut ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta Kajaanin kaupungin, Kainuun jätehuollon kuntayhtymän, Kajaanin vesi –liikelaitoksen, Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ja Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ilmoitustauluilla 25.1.2010 – 26.2.2010. Kuulutus on julkaistu Kainuun Sanomissa 24.1.2010.

Arviointiselostukseen on voinut tutustua myös internetissä osoitteessa: <http://www.ely-keskus.fi/pohjois-savo>.

Hanketta ja ympäristövaikutusten arviointimenettelyä koskeva yleisötilaisuus on järjestetty Kajaanissa valtion virastotaloilla 10.2.2010.

Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on pyytänyt arviointiohjelmasta lausuntoja viranomaisilta, muilta tahoilta ja kansalaisilta 26.2.2010 mennessä.

YHTEENVETO ESITETYISTÄ LAUSUNNOISTA JA MIELIPITEISTÄ

Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle toimitettiin 5 lausuntoa ja mielipidettä. Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus toimittaa lyhentämättömänä kopion kaikista annetuista lausunnoista ja mielipiteistä hankkeesta vastaavalle tämän lausunnon liitteinä. Vaikka jäljempänä on tähän lausuntoon liitetty vain annettujen lausuntojen ja mielipiteiden keskeiset asiat, niin hankkeesta vastaavan on syytä ottaa annetut lausunnot kokonaisuudessaan huomioon jatkosuunnittelussa.

Arviointiselostuksesta annettujen lausuntojen ja mielipiteiden keskeinen ympäristövaikutusten arviointiin liittyvä sisältö oli yhteysviranomaisen mielestä seuraava:

Sotkamon kunnan ympäristö- ja tekninen lautakunta toteaa lausunnossaan, että arviointi on tehty monipuolisesti ja siinä on käsitelty riittävästi erilaisia ympäristövaikutuksia. Lautakunta pitää tärkeänä, että haitallisten vaikutusten lieventämistoimenpiteissä esitettyä Karankajärven ohitustietä, joka lyhentäisi 5 km edestakaista ajomatkaa Sotkamosta Majasaarenkankaan jätekeskukseen, pidetään jatkosuunnittelussa esillä.

Kajaanin kaupungin ympäristöteknisen lautakunnan lupajaosto toteaa lausunnossaan, että arviointiselostuksesta käy ymmärrettävästi esille, mihin menetelmiin, selvityksiin ja oletamuksiin ympäristövaikutusten arviointi perustuu. Hankkeen monet toteutus- ja sijaintivaihtoehdot vaikeuttavat eri vaihtoehtojen välistä vertailua.

Lupajaosto toteaa, että biologisen jätteenkäsittelyn yksi keskeisistä vaikutuksista on hajuhaitta, jonka hallinta on tärkeää sijaintipaikasta riippumatta, koska jo nyt esim. Majasaarenkankaan jätekeskuksen haju on ollut epämiellyttävästi havaittavissa Kieronmäen hiihtoladulla noin 3 km etäisyydellä jätekeskuksesta.

Lopuksi lupajaosto toteaa, että maakunnan tasolla kasvihuonepäästöjä voidaan vähentää biokaasuvaihtoehdoilla erityisesti silloin, kun kaasua voidaan käyttää energiana hyödyksi korvaamaan fossiilisia polttoaineita. Tätä asiaa on lupajaoston mielestä käsitelty suppeasti arviointiselostuksessa, jonka vuoksi vaihtoehtojen vaikutukset ilmastomuutoksen kannalta selvitetään jatkosuunnitteluun yhteydessä.

Kainuun maakunta –kuntayhtymän sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa yleisesti, että arviointiselostus käsittelee riittävän kattavasti vaihtoehtojen vaikutuksia ympäristöön ja ihmisten elinoloihin.

Arviointiselostuksessa on huomioitu lautakunnan arviointiohjelmasta antamassa lausunnossa esitetyt asiat.

Lautakunnan mielestä Peuranniemi ei olisi terveydensuojeluviranomaisen näkökulmasta oleellisesti parempi paikka kuin Parkinniemen vaihtoehto, sillä arviointiselostuksessa ei voitu osoittaa, ettei Peuranniemen vaihtoehtostakin voisi aiheutua ongelmatilanteissa terveyshaittaa. Lautakunta katsoo, että tehtyjen arviointien pohjalta Majasaarenkankaan jätekeskuksen yhteyteen sijoitettu vaihtoehto on toteuttamiskelpoinen. Paikkaa puoltaa lautakunnan mielestä sekin, että alueelle voidaan tulevaisuudessa sijoittaa mahdollisia muita laitoksen toimintaa tukevia uusia energiantuotantoratkaisuja, joiden mahdolluttaminen Peura- tai Parkinniemen alueelle voisi olla hankalaa.

Kainuun maakunta –kuntayhtymä toteaa, että arviointiselostuksessa ei ole todettu kaikkia maakuntakaavamerkintöjä ja niitä koskevia suunnittelumääräyksiä eri vaihtoehtojen osalta. Vaihtoehdot VE0, VE1 ja VE2 sijoittuvat voimassa olevassa maakuntakaavassa kaupunkikehittämisen kohdealue – kehittämisperiaatemarkinnän ja matkailun verovoima-alue – kehittämisperiaatemarkinnän sisälle. Peuranniemen mädättäjä sijoittuu maakuntakaavassa valtakunnallisesti arvokkaalle kulttuurihistorialliseksi osoitetulle alueelle, joka maakuntakaavassa on nimellä ”Kajaaninjoen maisemat Petäisenniskasta Paltaniemelle”.

Lopuksi kuntayhtymä toteaa, että arviointiselostuksessa on tarkastelu monipuolisesti biologisten jätteiden käsittelylaitosten sijoitus- ja toteutusvaihtoehtoja sekä niiden vaikutuksia antaen kuntayhtymän käsityksen mukaan tarvittavat tiedot myöhemmälle päätöksenteolle.

Lohtaja-Huuhkajanvaara-Kettu kyläyhdistys ry pitää biologisen jätteiden käsittelylaitos –hanketta jättepoliittisesti kannatettavana hankkeena, joka kannustaa yhä enemmän jätteiden lajitteluun kotitalouksissa.

Kyläyhdistyksen selkä kanta on, että laitoksen paras sijoitusvaihtoehto on Majasaarenkankaan jätekeskuksen alueella, toteutettuna joko biokaasulaitoksena tai aumakompostointi- ja rakeistuslaitoksena. Kyläyhdistys ei pidä Peuraniemeen ja Parkinniemeen sijoitettuja vaihtoehtoja kannatettavana, koska ne sijoituvat lähelle Lohtajan, Katiskan, Auralan ja Telakan asuinalueita. Samalla sijoittaminen em. alueille heikentäisi lähialueiden em. asuinalueiden kehittymistä ja vaikuttaisi kiinteistöjen arvoon alentuvasti.

Ympäristövaikutusten arvioinnissa kyläyhdistyksen mielestä on huomioitu varsin vähän laitoksen aiheuttamia haitallisia vaikutuksia Lohtajan asuinalueeseen.

Kyläyhdistyksen mielestä tulevassa ratkaisussa tulisikin päästä siihen, että Auralassa toimiva avokompostointi loppuisi kokonaan, koska siitä on aiheutunut hajuhaittoja erityisesti keväisin ja kesäisin Lohtajan alueelle. Parkinniemen teollisuustontin lähialueelle sijoittuu lohtajalaisten ulkoilureittejä ja moottorikelkkaura, joiden virkistyskäyttöarvo alentuisi, mikäli biokaasulaitos sijoitettaisiin em. tontille.

Kyläyhdistyksen mielestä arvioimatta on jäänyt myös se, miten hajuhaitat ja biokaasulaitoksen häiriötilanteissa tapahtuvat päästöt vaikuttaisivat joen toisella puolella olevaan asutukseen (Hetteenmäen ja Nakertajan alueet).

Lopuksi kyläyhdistys toteaa, ettei käsittelylaitosta tule sijoittaa Peuraniemeen eikä Parkinniemen teollisuusalueelle, vaan kulttuurihistoriallisestikin merkittävien Auralan ja Telakan alueiden ja koko Kajaanin jokiranta –alueen kehittämismahdollisuudet tulee selvittää. Parkinniemen teollisuusalue tulisi kyläyhdistyksen mielestä kaavoittaa pienteollisuudelle, joka ei aiheuta haittaa ympäristölle ja asuinalueelle.

YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNTO

Yleistä

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn tarkoituksena on edistää toteutettavaksi aiotun hankkeen ympäristövaikutusten arviointia ja yhtenäistä huomioon ottamista suunnittelussa ja päätöksenteossa sekä samalla lisätä kansalaisten tiedonsaantia ja heidän vaikutus- ja osallistumismahdollisuuksiaan.

Koska arviointimenettelyssä ei tehdä hanketta koskevia päätöksiä, siihen ei liity valitusoikeutta. Hankkeen toteuttamista koskevissa muissa laeissa säädetään asianosaisten oikeudesta valittaa hanketta koskevista päätöksistä.

Ympäristövaikutusten arviointiselostus on hankkeesta vastaavan laatima selvitys, jossa on arvioitu, mitä vaikutuksia hankkeen toteuttamisesta syntyy tarkasteltavissa vaihtoehtoisissa.

Ympäristövaikutusten arviointiselostus on tehty arviointiohjelman (ollut nähtävillä 10.11.2008 – 10.12.2008) pohjalta ja arviointiselostuksen laadinnassa on otettu huomioon yhteysviranomaisen arviointiohjelmasta antama lausunto, joskaan arviointiselostuksessa ei kuvata erikseen, kuinka yhteysviranomaisen arviointiohjelmasta antama lausunto on otettu huomioon arvioinnissa.

Arviointiselostus on saatu varsin tiiviiseen muotoon, vaikka kyseessä onkin mit-tava hanke monine eri vaihtoehtoineen. Erityisen hyvää on se, että itse arvioin-tiselostukseen ei ole liitetty kaikkia arviointiin liittyneitä tausta-aineistoja (= eril-lisselvityksiä) kuten mm. meluselvitykset, vaan arviointitulokset ovat yksityiskoh-taisemmin luettavissa erillisraporteista. Edellä mainittu on toki lisännyt arvioin-tiselostuksen luettavuutta ja ymmärrettävyyttä, mutta silti tiivis esitysmuoto on paikoin haitannut sisältöä. Samoin ymmärrettävyyttä on saattanut haitata se, et-tä tässä vaiheessa hankkeen suunnitelmat ovat hyvin yleispiirteisiä, eikä varsi-naista toiminnanharjoittajaa vielä ole olemassa. Lopulta toiminnanharjoittaja vasta päättää, mille toiminnalle se hakee lupaa ja mihin paikkaan.

Hankkeen monet eri vaihtoehdot erilaisine käsittelymenetelmineen saattavat edelleen aiheuttaa sekaannusta ja hankalalukuisuutta niille, jotka eivät täysin ole perillä biologisten jätteiden käsittelystä tai hyödyntämisestä. Tästä mahdollisesti johtuvat epätietoisuudet lisää ymmärrettävästi kielteistä suhtautumista hankkee-seen ja vain avoimella tiedottamisella turhat ennakkoluulot voidaan välttää. Tä-mä näkökulma kannattaa jatkossakin huomioida ja tiedottaa avoimesti kaikista alueella tapahtuvista toiminnoista, vaikka osa kriittisestä suhteutumisesta johtu-neen osittain siitä, ettei asukkailla ole vielä tarkkaa tietoa siitä, mitä toimintoja alueella tullaan harjoittamaan. Ne lähiasukkaiden pelot ja uhkakuvat, jotka todel-la aiheutuvat toiminnoista tulee ottaa huomioon hankkeen mahdollisessa jatko-suunnittelussa. Lisäksi häiriö- ja poikkeustilanteiden varalta kannattaisi laatia suunnitelma siitä, kuinka tieto saadaan kulkemaan mahdollisimman nopeasti niille ihmisille, joihin em. tilanteilla saattaisi olla vaikutuksia.

Hanke tukee valtakunnallisia jätehuollon tavoitteita, joiden mukaan jäte tulee mahdollisuuksien mukaan hyödyntää ensisijaisesti materiaalina ja toissijaisesti energiana.

Vaihtoehtojen vertailua olisi kenties helpottanut se, että kuhunkin vaikutukseen liittyvät haitallisten vaikutusten vähentäminen sekä epävarmuustekijät ja niiden vaikutukset johtopäätöksiin olisi kuvattu kutakin vaikutusta kuvaavassa kappa-leessa. Tämä olisi ehkä auttanut osallisia hahmottamaan syntyviä vaikutuksia sekä havainnoimaan ja ymmärtämään helpommin eri vaihtoehtojen välisiä eroja.

Ympäristövaikutusten arvioinnissa tulisi tarkastella myös tiettyyn kohteeseen tai kohderyhmään kohdistuvia yhteisvaikutuksia. Esimerkiksi vesistöön kohdistuvat vaikutukset tulisi täten kuvata myös yhteisvaikutuksina, jotka koostuisivat pöly- ja pintavesivaikutuksista sekä mahdollisista muista vaikutuksista, samoin ihmi-siin kohdistuvat vaikutukset tulisi tarkastella yhteisvaikutuksina. Nyt arvioin-tiselostuksessa ei kaikilta osin ole näin tehty, vaan kerrottu paikoin vain vaiku-tuksia vaikutustavoittain, huomioimatta täysin eri vaikutusten yhteisvaikutus. Vähintäänkin olisi tullut kuvata kasvattaa vai vähentääkö jokin muu vaikutus jon-kin muun vaikutuksen merkittävyyttä.

Käytetyt arviointimenetelmät ja käytetty aineisto on kuvattu arviointiselostuksessa hyvin. Käytetyt arviointimenetelmät ovat olleet käyttökelpoisia luotettavan arvioinnin tekemiseen.

Arviointiselostuksesta laaditussa tiivistelmässä on esitetty ne arviointiselostuksen keskeisimmät asiat, joiden perusteella osalliset ovat voineet hahmottaa yleisellä tasolla hankkeen ympäristövaikutusten arviointia.

Vaikka tässä lausunnossa keskitytään pääasiassa vain hankkeesta aiheutuviin merkittäviin ympäristövaikutuksiin, osa esitetyistä täydennysesityksistä on yksityiskohtaisia, kohdistuen asioihin, joilla saattaa vain paikallisia ja vähäisiä ympäristövaikutuksia. Nämä asiat on tuotu esille tässä lausunnossa lähinnä hankkeen jatkosuunnittelua ja lupamenettelyä varten.

Arviointiselostuksen riittävyys

Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus katsoo, että biologisen jätteiden käsittelylaitoksen ympäristövaikutusten arviointi on tehty ja esitetty arviointiselostuksessa YVA-lain edellyttämällä tavalla.

Vaikka arviointiohjelmavaiheessa esitetyistä eri vaihtoehtoista onkin jäänyt yksi vaihtoehto (Tihisenniemen biokaasulaitos) pois itse arvioinnista, niin sitä ei voida katsoa puutteeksi, koska vaihtoehdon poisjättäminen on ollut täysin perusteltua alueelle sijoittuvan muun toiminnan vuoksi.

Tiedot hankkeesta, sijainnista ja tiedottaminen hankkeesta

Tiedot hankkeesta, sen tarkoituksesta yleisellä tasolla, sijainnista, maankäyttötärpeestä jne. on esitetty selkeästi ja ymmärrettävästi. Arviointiselostuksessa on myös esitetty riittävän perustein, miksi hankkeen pääasiallinen biojätteenkeräysalue rajoittuu Kainuun alueelle, vaikka yhteysviranomaisen esittikin arviointiohjelmavaiheessa keräysalueen mahdollista laajentamista. Myös hankkeen vaatimasta teknisestä toteutuksesta on kerrottu ja kuvattu selkeästi ja ymmärrettävästi arviointiselostukseen kuuluvalla tasolla. Tarkemmat kuvaukset tulee esittää mahdollisessa ympäristölupavaiheessa.

Arviointiselostuksessa on kerrottu tiedot hankkeen suunnitteluvaiheesta, varsinaisista hankkeen toteuttajatahoista ja toteutusaikatauluista riittävällä tasolla.

Hankkeen vaatimia lupia kuvaava kohta on kattavasti laadittu, joskin arviointiselostuksessa olisi tullut kuvata tarkemmin, mitkä ovat osallisten vaikutusmahdollisuudet kussakin lupa- tai hyväksymismenettelyssä.

Vaikutusalueen rajaus

Vaikutusalueiden rajaukset ovat kuvattu selostuksessa vain sanallisesti. Tehdyt ja arvioinnin yhteydessä muodostuneet rajaukset ovat yhteysviranomaisen mielestä ennakkoon arvioiden oikeita. Kutakin vaikutusta kuvaavassa kohdassa olisi tullut kuitenkin kuvata tarkemmin esim. kartalla tai sanallisesti, mille alueelle kussakin vaikutuksessa todellisuudessa kohdistuvat. Tämä olisi helpottanut osallisia arvioimaan tehdyn arvioinnin luotettavuutta.

Vaikutukset vesistöön

Vesistöön kohdistuvien vaikutusten kuvaus on arviointiselostuksessa esitetty kattavasti, joskin nykytilanteen ja tehtyjen tarkkailutulosten esittäminen graafisesti olisi auttanut ymmärtämään nykyisen toiminnan ja uusien toimintojen vaikutuksia sekä vaikutuksissa tapahtuvia muutoksia.

Pääsääntöisesti eri vaihtoehtoissa syntyvät jätevedet olisi tarkoitus johtaa Peuraniemen puhdistamolle ja vain Majasaarenkankaalle sijoituessaan biokaasulaitoksen jätevedet puhdistettaisiin mahdollisesti omalla puhdistamolla ennen puhdistettujen jätevesien johtamista vesistöön. Vaikka kyseessä onkin suurehko biojätteidenkäsittelyhanke, niin arvioinnin perustella kuormitukset vesistöön ei missään hankevaihtoehdossa näyttäisi normaalioloissa nousevan haitallisesti vesistön sietokykyyn nähden. Poikkeustilanteissa vaikutusten merkittävyys saattaa kuitenkin kasvaa. Tämä tulee ottaa jatkosuunnittelussa huomioon.

Meluvaikutukset

Hankkeen meluvaikutuksia on arviointi luotettavasti ja arvioinnin tuloksia esitetty havainnollisesti erillisselvityksessä. Meluvaikutusten arviointia kuvaavasta kappaleesta varmuudella ei selviä, onko kaikissa vaihtoehtoissa melualueita selvitettyäessä otettu huomioon impulssimaiset melulähteet vai ei. Näiden melulähteiden vaikutus ja merkittävyys on huomioitava hankkeen jatkosuunnittelussa.

Vaikutukset maankäyttöön ja yhdyskuntarakenteeseen

Arviointiselostuksessa on alueen kaavoitustilanne kuvattu yleisellä tasolla oikeasuuntaisesti. Arviointiselostuksessa on kuitenkin puutteita/virheitä mm. maakuntakaavamerkintöjen osalta, kuten Kainuun maakunta –kuntayhtymä on lausunnossaan yksilöidysti esittänyt. Nämä tarkennukset on jatkossa otettava huomioon ja erityisesti kiinnitettävä huomiota siihen, että Peuraniemen vaihtoehto sijoittuu maakuntakaavassa valtakunnallisesti arvokkaalle kulttuurihistorialliseksi osoitetulle alueelle. Hankkeen maankäyttötarpeet on esitetty arviointiselostuksessa riittävän kattavasti. Sen sijaan itse arviointia maankäyttöön ja yhdyskuntarakenteeseen ei arviointiselostuksessa ole. Hankkeella ei kuitenkaan ennakkoon arvioiden ole kovin merkittäviä vaikutuksia maankäyttöön ja yhdyskuntarakenteeseen, koska Peuraniemen ja Majasaarenkankaan vaihtoehdot sijoittuvat jo rakennetun infrastruktuurin yhteyteen. Vain Parkinniemen vaihtoehdon toteutuessa hanke sijoittuisi ns. metsäluontoon, mutta silloinkin lähelle jo rakennettua aluetta. Joka tapauksessa Peura- tai Parkinniemeen sijoitetut vaihtoehdot vähentävät näiden lähialueiden kehittymistä nykyisen muotoisena asuin- ja teollisuusalueena selvästi enemmän kuin Majasaarenkankaan vaihtoehto.

Vaikutukset maisemaan

Maisemaan kohdistuvia vaikutuksia on kuvattu niukasti. Hankkeen vaikutukset maisemaan kohdistuvat ennakkoon arvioiden lähinnä vain hankevaihtoehdon välittömään läheisyyteen, jonka vuoksi arviointiselostuksessa olisi voinut olla kuvasovitteita kuvastamaan hankkeen vaikutuksia maisemaan. Tällaisten kuvasovitteiden sisällyttäminen mahdollisiin hankkeen toteuttamiseen liittyviin lupahakemuksiin tulee jatkossa tarkastella.

Maisemavaikutuksiin vaikuttaa merkittävästi tarkastelupaikan ja hankkeen sijoituspaikan välissä oleva puusto, jonka mahdollinen kaataminen voi laajentaa vaikutusaluetta. Arvioinnissa olisikin pitänyt ottaa huomioon normaalit metsätalouden toimenpiteet ja tarkastella vaikutuksia maisemaan myös tilanteessa, jossa puusto on poistettu tarkastelupaikan ja hankkeen sijoituspaikan väliltä.

Hankkeen toteutusvaihtoehdot sijoittuvat alueille, joissa on jo aiempien toimintojen osalta muutettu maisemaan, joten hankkeen toteutuksella ei ole yhteysviranomaisen mielestä oletettavasti merkittäviä vaikutuksia maisemaan.

Vaikutukset liikenteeseen ja liikkumiseen

Liikenteeseen kohdistuvia vaikutuksia on kaikilta osin arvioitu ja esitetty riittävällä tasolla. Hankkeen sijainti kohtuullisen vilkkaasti liikennöidyn päätien (valtatie 5 tai 6) varteen aiheuttaa sen, ettei hankkeen toteuttamisesta aiheutuva lisäantuvä liikenne aiheuta ennakkoon arvioiden merkittävää ja/tai merkityksellistä vaikutusta liikenteeseen eikä sen sujuvuuteen. Samoin hankkeen sijainnilla ei ole merkittävää vaikutusta alueella liikkumiseen, sillä jo olemassa olevat toiminnot ovat rajoittaneet merkittävästi alueella ja sen läheisyydessä tapahtuvaa liikumista.

Vaikutukset pohjavesiin

Pohjavesiin kohdistuvien vaikutusten arviointia on arviointiohjelmassa kuvattu niukasti. Hankkeen haitalliset vaikutukset sijaintipaikkansa pohjaveteen ovat ilmeiset, joskin ne mitä ilmeisimmin rajautuvat lähinnä vain itse laitoksen välittömään läheisyyteen. Täten niiden merkittävyys on pieni. Tästä huolimatta arviointiselostuksessa olisi tullut kuvattava tarkemmin, miten pohjaveteen kohdistuvat vaikutukset on arvioitu ja millä menetelmillä sekä mitä aineistoa on käytetty arvioinnin tekemiseen, jotta arviointia voitaisiin pitää luotettavana. Nyt arviointiselostuksessa on kuvattu lähinnä vain Majasaarenkankaan jätekeskuksella toteutetun pohjavesitarkkailun näkökulmasta.

Vaikutukset luontoon ja luonnon monimuotoisuuteen

YVA- selostukseen liittyvässä luontoselvityksessä kasvillisuuden ja kasviston osalta on tehty kattavasti maastotöitä ja runsaasti lajihavaintoja. Luontoselvityksen tulosten esitystapa sen sijaan poikkeaa kasvien kohdalla yleensä hankealueilla tehtävien selvitysten tulosten esittämisestä. Tässä luontoselvityksessä tiedot kasveista on katsottu parhaaksi esittää luontotyypeittäin kooten yhteen neljän erillisen kohteen samaa tyyppiä edustavat kasvitiedot. Valitettavasti tässä menetetään paikkaan sidottua tietoa, jonka varaan vaihtoehtojen vertailun tulisi perustua. Parempi tapa olisi ollut kuvata kasvistoa kustakin paikasta erikseen, ilman että tulokset yleistetään koko luontotyyppiä koskeviksi. Nyt tekstissä paikoin olevia viittauksia jonkin lajin runsaudesta tai vähäisyydestä ei voi kohdistaa mihinkään kohde-alueeseen. Liitteen 5 taulukko kasvillisuuskuvioiden lajeista kärsii samasta heikkoudesta.

Kasvien osalta arvioinnin johtopäätöksissä on painotettu mahdollisia uhanalaisia lajeja, joita ei tavattu. Vaikutuksia olisi voinut arvioida myös tätä yleisempien harvinaisten ja vähälukuisten lajien osalta, koska tästä olisi voinut syntyä eroja sijoituspaikkavaihtoehtojen välille. Metsälain 10 § mukaisten erityisen tärkeiden

elinympäristöjen sekä luonnonsuojelulain 29 §:n mukaisten luontotyyppien mahdollista esiintymistä alueella ei kuvata luontoselvityksessä.

Liito-oravaselvitys on tehty kattavasti, joskin papanamäärien perusteella tehdään rohkean suoraviivaisia johtopäätöksiä lajin kannalta tärkeistä osa-alueista Peuraniemellä. Maastotöiden tarkempi ajankohta olisi ollut syytä mainita tulosten luotettavuuden arvioimiseksi. Selvityksen tuloksia on hyödynnetty onnistuneesti sijoittamalla mädättämörakenteet siten, että lajin lisääntymis- tai levähdyspaikan hävittämistä tai heikentämistä ei tapahdu. Näin vältetään myös ilmeisesti poikkeamislupatarpeesta lajisuojelun kohdalla.

Lintujen osalta havainnot on kerrottu tekstissä tarkemmin osa-alueittain ja taulukosta voidaan vielä tarkentaa kunkin lajin esiintymistilannetta osa-alueittain. Selvitysmenetelmää ei ole kuitenkaan kuvattu kovinkaan tarkasti, joten selvityksen toistaminen seurantanäkökulmasta ei ole mahdollista näillä tiedoilla. Epäselväksi jää, onko kultakin osa-alueelta tehty selvitystä samalla tarkkuudella tai ajanjaksolla.

Varsinaisessa YVA- selostuksessa on hyödynnetty luontoselvitystä onnistuneesti. Johtuen hanketyypistä merkittävimmät luontovaikutukset kohdistuvat käsitteilylaitostoimintaa varten rakennettaville tonteille. Epäsuorat hankkeen toteuttamiseen liittyvät luontovaikutukset jäävät kaikissa YVA:n vaihtoehdossa vähäisiksi. Luontovaikutusten osalta arviointiselostusta voidaan pitää asianmukaisena huolimatta yllä esitetyistä huomautuksista. Luontovaikutusten arviointi on riittävä myös tällaisten hankkeiden vaatimaan ympäristönsuojelulain sekä maankäyttö- ja rakennuslain mukaiseen lupamenettelyyn.

Pöly- ja hajuvaikutukset sekä vaikutukset ilmaan

Arviointiselostuksessa on pöly- ja erityisesti hajuvaikutuksia käsitelty niukasti. Lähinnä vaikutusten kuvauksessa on pitäydytty vastaavanlaisten laisten laitosten aiheuttamien vaikutusten kuvauksessa. Sinällään menettelyä voidaan pitää tässä vaiheessa riittävänä, mutta jatkossa tulee harkittavaksi, tarvitaanko hajumallinnusten tekemistä varsinaiselle toteutusvaihtoehdolle, mikäli valittavaksi ei tule Majasaarenkankaan vaihtoehtoa, jossa hajuhaitasta kärsiviä ei käytännössä ole.

Kaiken kaikkiaan hajuvaikutukset, kuten pääosin myös pölyvaikutukset, kohdistuvat ilmeisimmin lähinnä vain toiminta-alueen välittömään läheisyyteen. Myös niiden merkittävyys, kun huomioidaan jo olemassa olevat vaikutukset, on siten ennakkoon arvioiden vähäinen kun laitos toimii normaalisti. Poikkeus- ja häiriötilanteissa biojätteiden käsittelystä ja hyötykäytöstä syntyy aina keskeisimmät haitalliset vaikutukset. Näiden poikkeus- ja häiriötilanteiden osalta jatkosuunnittelussa ja lupahakemuksessa on syytä kertoa, millä keinoin niiden syntymistä voidaan estää ja miten syntyviä haitallisia vaikutuksia vähennetään.

Vaikutukset ihmisten terveyteen, hyvinvointiin ja elinoloihin (sosiaaliset vaikutukset)

Sosiaalisten vaikutusten tarkastelussa on arviointiselostuksessa esitetty niukasti ihmisiin kohdistuvia vaikutuksia. Sinällään arviointiselostuksessa on kuvattu yleisperiaatteella oikeansuuntaisesti tämänkaltaisen hankkeen aiheuttamia vai-

kutuksia ihmiseen, mutta arviointiselostuksessa olisi myös pitänyt kuvata niitä ihmisten kokemiin uikiin perustuvia vaikutuksia, joita tämänkaltainen hanke usein aiheuttaa. Tästä syystä jatkosuunnittelussa tulisi ottaa tarkemmin huomioon ihmisiin kohdistuvat vaikutukset ja erityisesti niiden vähentämistoimenpiteet.

Haittojen torjunta ja lieventäminen

Hankkeen aiheuttamat keskeiset haitalliset vaikutukset on osattu arvioinnissa havainnoida. Niinpä haitallisten vaikutusten torjunta sekä haittojen lieventämistoimenpiteet on esitetty monelta osin hyvin ja luotettavalla tasolla arviointiselostuksessa. Jatkosuunnittelussa onkin huomioitava, miten haitallisia vaikutuksia voidaan poistaa tai minimoida.

Vahinkotilanteisiin ja onnettomuuksiin varautuminen

Vahinkotilanteisiin ja onnettomuuksiin varautumista niin rakentamisen aikana kuin myös varsinaisen toiminnan aikana on esitetty arviointiselostuksessa hyvin selkeästi ja kattavasti.

Vahinkotilanteista ja onnettomuuksista tiedottamisen tapoja ja keinoja tulisi jatkossa vielä kehittää, jotta lähialueen ihmiset saavat tiedot ja tarvittaessa myös toimintaohjeita mahdollisimman nopeasti tilanteen niin vaatiessa.

Epävarmuustekijät

Arviointimenettelyssä käytettyjen tietojen ja menetelmien epävarmuustekijät on tarkasteltu arviointiselostuksessa riittävästi, joskin merkittävyys on jäänyt monelta osin tarkastelematta tai asia on arviointiselostuksessa kuvattu ylimalkaisesti. Tämä johtunee, kuten arviointiselostuksessa todetaan, siitä, että arviointi perustuu nyt pitkälti esisuunnitelmiin, joiden yleispiirteisyys tuo mukanaan epävarmuuksia. Myöskään kaikilta osin, kuten biokaasulaitoksen sisälle mahdollisesti sijoittuvan bioetanoliyksikön osalta ei Suomesta ole saatavissa referenssikohteita, joita olisi voitu käyttää arvioinnissa.

Arviointiin liittyvät epävarmuudet on syytä huomioida kaikilta osin jatkosuunnittelussa siten, ettei varsinaisiin lupahakemuksiin liity merkittäviä epävarmuuksia.

Vaihtoehtojen vertailu

Vaihtoehtojen vertailu on tehty ymmärrettäväksi. Vaihtoehtojen merkittävyyden arvioinnin tulokset olisivat tosin voineet poiketa nyt esitetyistä, mikäli merkittävyyden arvioimisessa olisi käytetty apuna lähialueen ihmisiä, sillä kunkin vaikutuksen merkittävyyden ratkaisee lopulta se, mistä arvomaailmasta asiaa tarkastellaan ja alueen asukkailla on ymmärrettävästi huoli oman asuinympäristönsä pysymisestä nykyisen kaltaisena, ilman, että siihen kohdistuisi uudentyyppejä uhkakuvia.

Vaikutusten seurantaohjelma

Arviointiselostuksessa esitetty vaikutusten seuranta on yleispiirteinen, joskin siinä on tarkastelu ne keskeiset asiat, joiden vaikutuksia itse toiminnassa tuleekin seurata.

Arviointiselostuksessa esitetyssä seurantaohjelmassa on mainittu, että ihmisiin kohdistuvia vaikutuksia seurataan, mikäli laitos sijoittuu Peuraniemeen tai Parkinniemen teollisuusalueelle, kyselyillä ja yleisötilaisuuksilla. Tämän seurannan järjestäminen jää hivenen epäselväksi, koska hankkeesta vastaavana toimii nyt Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, joka ei jatkossa toimi kuitenkaan varsinaisena toiminnanharjoittajana. Koska ihmisiin kohdistuvien vaikutusten seuranta ei määritellä missään varsinaisen laitoksen vaatimissa lupamennettelyissä, on jotenkin varmistettava, että jatkossa ihmisiin kohdistuvia vaikutuksia todella seurataan seurantaohjelmassa esitetyllä tavalla. Seurannan voisi toteuttaa jatkossakin Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, mikäli sillä siihen on mahdollisuuksia.

Yhteenveto

Arviointiselostus on lähes kaikilta osin tehty kattavasti ja laadukkaasti. Se on ymmärrettävä ja yksiselitteinen sekä paikoin esimerkillinenkin.

Käytetyt arviointimenetelmät ja käytetty aineisto on kuvattu arviointiselostuksessa hyvin ja ne on kerrottu selkeästi kunkin arvioinnin yhteydessä.

Arviointiselostuksessa on ihmisiin kohdistuvien vaikutusten esittämisessä puutteita. Jatkotyössä tuleekin ottaa huomioon ihmisiin kohdistuvien vaikutusten arviointi. Myös hajuvaikutusten osalta jatkotyössä on tarkasteltava mm. hajumallinnuksen tarvetta. Samoin luontovaikutusten esittämistavassa olisi ollut parantamisen varaa, vaikka luontovaikutusten osalta arviointiselostusta voidaan pitää asianmukaisena.

Vaikka arviointiselostuksessa ei olekaan sellaisia merkittäviä puutteita, jotta se ei täyttäisi YVA-lain ja -asetuksen edellytyksiä, niin jatkosuunnittelun yhteydessä ja lupahakemuksia varten kannattaa täydentää ja tarkentaa tehtyjä arviointeja sekä tiedottaa avoimesti niistä lähialueen asukkaita, jotka suhtautuvat kriittisesti hankkeeseen.

ARVIOINTISELOSTUKSEN JA YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNNON NÄHTÄVILLÄOLO

Yhteysviranomaisen lausunto arviointiselostuksesta on nähtävillä 27.4.2010 alkaen Kajaanin kaupungintalolla, Kainuun jätehuollon kuntayhtymässä, Kajaanin vesi –liikelaitoksessa, Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksessa ja Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksessa. Lausunto on luettavissa myös Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen verkkosivuilla osoitteessa www.ely-keskus.fi/pohjois-savo.

JAKELU JA MAKSUT

Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
EJK-hanke
PL 115
87101 Kajaani

Yhteysviranomaisen lausunnosta peritään valtioneuvoston asetuksen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä työ- ja elinkeinotoimistojen maksullisista suoritteista vuonna 2010 (1097/2009) mukainen maksu.

Maksu on 7100 €, joka peritään hankkeesta vastaavalta eli Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta.

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että julkisoikeudellisesta suoritteesta määrätyn maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia oikaisua maksun määränneeltä viranomaiselta kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä.

Johtaja

Jari Mutanen

Ympäristöinsinööri

Jorma Lappalainen

- LIITTEET** Ympäristövaikutusten arvioinnissa käytettäviä käsitteitä
Kopiot annetuista lausunnoista ja mielipiteistä (hankkeesta vastaavalle)
- JAKELU:** Kajaanin kaupungin ympäristö- ja tekninen lautakunta, PL 132, 87101 Kajaani
Kainuun maakunta -kuntayhtymä, sosiaali- ja terveystalokunta, PL 400, 87070 Kainuu
Kainuun maakunta -kuntayhtymä, PL 400, 87070 Kainuu
Lohtaja-Huuhkajanvaara-Kettu kyläyhdistys ry
Sotkamon kunnan ympäristö- ja tekninen lautakunta
- TIEDOKSI:** Aila Kemppainen, Koivukoskenkatu 3 A 4, 87100 Kajaani
Kajaanin kaupunki, kaupunginhallitus PL 13, 87101 Kajaani
Kainuun luonnonsuojelupiiri ry, Vienankatu 7, 87100 Kajaani
Kajaanin Seudun Luonto ry/Kimmo Kumpulainen, Vesimiehenkatu 10 A 2, 87250 Kajaani
Kainuun jätehuollon kuntayhtymä, Eko-Kymppi, Viestitie 2, 87101 Kajaani

Liite yhteysviranomaisen selostuksesta antamaan lausuntoon

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (YVA) tarkoituksena on varmistaa, että ympäristövaikutukset selvitetään riittävällä tarkkuudella merkittäviä ympäristövaikutuksia aiheuttavien hankkeiden suunnittelussa ja että ne kirjataan tulevien päätöksenteon pohjaksi. Ympäristövaikutusten arviointi ei siis ole itsessään päätös, eikä siinä oteta kantaa hankkeesta mahdollisesti aiheutuvien haittojen korvaamisen haitankärsijälle, eikä siinä myöskään oteta kantaa suoranaisesti yksittäisiin yksityiskohtiin. Korvaus yms. vaateet käsitellään hankkeen jatkosuunnittelun ja päätöksen teon yhteydessä, kuten esim. vesilain tai tielain mukaisessa käsittelyssä. YVA-menettelyn tavoitteena on myös lisätä kansalaisten mahdollisuuksia osallistua ja vaikuttaa suunnitteluun.

YVA-menettely jakautuu kahteen vaiheeseen, arviointiohjelma- ja arviointiselostusvaiheeseen. Arviointimenettely alkaa, kun hankkeesta vastaava toimittaa arviointiohjelman yhteysviranomaiselle. Ympäristövaikutusten arviointiohjelmassa kerrotaan mm., mitä vaihtoehtoja ja vaikutuksia suunnittelun aikana selvitetään. Ohjelman jälkeen laadittava ympäristövaikutusten arviointiselostus sisältää mm. vaihtoehtojen vaikutukset sekä haittojen ehkäisy- ja rajoittamistoimet.

Yhteysviranomainen kuuluttaa arviointiohjelman ja arviointiselostuksen vireilläolosta, kerää mielipiteet ja lausunnot ja laatii niiden pohjalta oman lausuntonsa asiakirjojen riittävydestä. Kansalaisilla, viranomaisilla ja muilla tahoilla on YVA-menettelyssä mahdollisuus vaikuttaa päätöksentekoaikoina sisältöön selvitettävien vaihtoehtojen ja ympäristövaikutusten osalta.

Seuraavassa on kerrottu lyhyesti niitä käsitteitä ja termistöä, jota yleensä käytetään ympäristön vaikutusten arvioinnista annetun lain mukaisessa arviointimenettelyssä:

Ympäristövaikutuksilla tarkoitetaan hankkeen tai toiminnan aiheuttamia välittömiä ja/tai välillisiä vaikutuksia, jotka kohdistuvat mm.:

- Ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen
- Maaperään, vesiin, ilmaan ja ilmastoon, kasvillisuuteen, eliöihin ja luonnon monimuotoisuuteen
- Yhdyskuntarakenteeseen, rakennuksiin, maisemaan, kaupunkikuvaan ja kulttuuriperintöön
- Luonnonvarojen hyödyntämiseen
- Edellä mainittujen tekijöiden keskinäisiin vuorovaikutussuhteisiin

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyllä tarkoitetaan menettelyä, jossa arvioidaan ja selvitetään hankkeiden aiheuttamia ympäristövaikutuksia ja kuullaan niitä, joiden oloihin ja etuihin hanke saattaa vaikuttaa. Arviointimenettely alkaa hankkeesta vastaavan esitettyä arviointiohjelmaa ja päättyy yhteysviranomaisen antamaan lausuntoon arviointiselostuksesta.

Hankkeesta vastaavalla tarkoitetaan sitä toiminnanharjoittajaa, joka on vastuussa toiminnan suunnittelusta tai toteuttamisesta.

Yhteysviranomaisella tarkoitetaan asetuksella säädettyä viranomaista, joka huolehtii siitä, että hankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettely järjestetään asianmukaisesti. Yhteysviranomainen kokoaa annettuihin lausunnoihin ja mielipiteisiin yhteenvedon ja liittää sen hankkeesta vastaavalle antamaansa lausuntoon. Yhteysviranomainen on aina asetuksen mukaan alueellinen ympäristökeskus.

Ympäristövaikutusten arviointiohjelmalla tarkoitetaan hankkeesta vastaavan laatimaa suunnitelmaa, kun- ka he aikovat arvioida hankkeesta aiheutuvat vaikutukset, mitä selvityksiä heillä on tarkoitus tehdä arvioinnin pohjaksi sekä kuinka he aikovat järjestää ihmisten kuulemisen ja osallistumisen.

Ympäristövaikutusten arviointiselostuksella tarkoitetaan asiakirjaa, jossa hankkeesta vastaava esittää tiedot hankkeesta ja sen vaihtoehtoista, hankkeen aiheuttamista vaikutuksista sekä esittää haittojen vähentämiseksi tekemiään ratkaisuja. Arviointiselostusta laatiessaan hankkeesta vastaava ottaa huomioon yhteysviranomaisen arviointiohjelmasta antaman lausunnon.

Osallistumisella tarkoitetaan sitä vuorovaikutusta ja keskustelua, jota käydään hankkeesta vastaavan, yhteysviranomaisen, muiden viranomaisten sekä hanke- tai vaikutusalueella asuvien välillä.